

Bokanmälningar

Stefan Pauli, "Politiker och kassaflödesrapportering – en studie av kommunpolitikernas val av redovisningsinformation"

Författaren är ekonomie doktor vid Göteborgs universitet Förvaltningshögskolan. Boken ingår i avhandlingsserien och omfattar 275 sidor

Redovisning enligt bokföringsmässiga grunder införs nu inom offentlig förvaltning världen över. En harmonisering med de privata företagens redovisning sker och offentliga förvaltningar beskrivs i traditionella företagsekonomiska och bokföringsmässiga termer. Utvecklingen i Sverige har varit densamma som trenden i världen i övrigt och för kommuner och landsting gäller redovisning på bokföringsmässiga grunder sedan ett drygt decennium tillbaka. 1986 rekommenderade Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet en ny näringslivsanpassad budget- och redovisningsmodell och sedan dess har en successiv utveckling skett av modellen mot allt mer renodlad bokföringsmässig redovisning. Un-

der det gångna decenniet med tillämpning av modellen har ett antal studier genomförts där modellen prövats ur ett användarperspektiv. Dessa studier har visat att modellen är svårtillgänglig för icke redovisningskunniga även om den är mer uppskattad än den tidigare använda förmögenhetsorienterade redovisningen. Under det senaste decenniet har också en utveckling skett i teori och praktik av ett alternativt sätt att redovisa ekonomiska flöden. Argument har framförts för en utvecklad och förbättrad kassaflödesrapportering och modeller har lanserats som visar hur den finansiella utvecklingen kan beskrivas utifrån ett kassaflödesperspektiv.

Stefan Paulis doktorsavhandling "Politiker och kassaflödesrapportering

– en studie av kommunpolitikernas val av redovisningsinformation” tar sin utgångspunkt i de ovan beskrivna förhållandena. Hans intresse är att pröva huruvida kassaflödesrapportering är ett bättre sätt att förmedla information om finansiell utveckling till beslutsfattare. Studiens övergripande syfte formuleras till att vara att diskutera och problematisera kassaflödesredovisningens och kassaflödesrapportens möjligheter och begränsningar som en användbar form av redovisning för kommunpolitiker.

I avhandlingen företas med den utgångspunkten en genomgång av innebörden av kassaflödesrapportering och ett stort antal argument för kassaflödesrapportering redovisas. Genomgången är mycket grundlig och väl genomförd och av stort värde för den redovisningsintresserade läsaren. Därefter presenteras det praktikfall som utgör den empiriska delen och tillämpade forskningsmetoder beskrivs. Den empiriska studien av kassaflödesrapportering har bestått av ett antal olika datainsamlingsaktiviteter i Karlskrona kommun där politiker har fått uttrycka allmänna uppfattningar om redovisningens roll och innehåll, de har fått ta ställning till olika rapporters utformning och innehåll och de har fått bedöma färdiga förslag. Även tjänstemän har fått redovisa synpunkter på framtagna rapporter.

I slutsatskapitlet konstaterar Pauli att kassaflödesrapporten är en användbar rapport för politiker i Karlskrona kommun. Det finns en övervägande positiv uppfattning om den nya informationen i förhållande till den gamla.

En övervägande majoritet av de politiker som medverkade i studien valde en renodlad kassaflödesrapport. Ett problem för den genomförda studien har varit att någon test av verklig tillämpning av kassaflödesrapporter inte har kunnat göras. Förklaringen har varit implementeringsproblem baserat på tekniska svårigheter att ta fram rapporten. Denna omständighet problematiseras i avhandlingens slutsatskapitel. Under rubriken ”En redovisningsparadox” ställer författaren frågan varför den enklaste rapporten – pengar in och pengar ut – är svårast att ta fram tekniskt. I slutsatskapitlet behandlas också utifrån tidigare studier och erfarenheter från den studerade kommunen huruvida kassaflödesrapporten är ett komplement till redovisningen på bokföringsmässiga grunder eller om den är en ersättare.

Ekonomie doktor Pauli försvarade framgångsrikt sin avhandling vid offentligt seminarium vid Göteborgs universitet den 26 februari 1999. Avhandlingen är intressant och givande läsning för redovisare, användare av redovisning och forskare inom samhällsvetenskapen. Den är mycket välskriven och kommer att vara ett viktigt underlag i den fortsatta utvecklingen av kommunal redovisning.

Björn Brorström, professor
Förvaltningshögskolan